

MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
INŠPEKCIA V SOCIÁLNYCH VECIACH

Číslo spisu: 19691/2023-M_OISPoDK
Číslo záznamu: 89943/2023

ZÁZNAM O VÝSLEDKU DOZORU

PRI VYKONÁVANÍ OPATRENÍ
SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY

CENTRUM PRE DETI A RODINY BANSKÁ BYSTRICA

Na základe poverenia č. 39/2023/OlvSPODaSK zo dňa 12. 5. 2023 vykonali poverení zamestnanci Inšpekcie v sociálnych veciach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ISV“) podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) tretieho bodu/ 3a) zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii v sociálnych veciach“) dozor nad dodržiavaním zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“) v rozsahu plnenia povinností podľa ustanovenia § 51 ods. 6 zákona č. 305/2005 Z. z. zaradiť dieťa do šiestich rokov veku do profesionálnej náhradnej rodiny najneskôr do štyroch týždňov od prijatia do centra pre deti a rodiny (ďalej len „povinnosť“) dozorovaným subjektom podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. c) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, ktorým je:

Centrum pre deti a rodiny Banská Bystrica
Kollárova 29, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 00624454
(ďalej len „centrum“ alebo „dozorovaný subjekt“).

Dozor začal 22. 05. 2023 a dozorovaným obdobím bol čas od 1. 10. 2022 do 22. 5. 2023.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach sa pri výkone dozoru primerane postupuje podľa základných pravidiel kontrolnej činnosti podľa zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 10/1996 Z. z.“) – jeho ustanovení § 8 až § 13, ak samotný zákon o inšpekcii v sociálnych veciach neustanovuje inak.

Poverení zamestnanci ISV na výkon dozoru v rozsahu nevyhnutnom vzhľadom na predmet dozoru využili oprávnenia podľa ustanovenia § 11 zákona č. 10/1996 Z. z. a požiadali dozorovaný subjekt o vyplnenie Dotazníka na účely výkonu dozoru¹, spisovú dokumentáciu detí a zrealizovali riadené rozhovory so zástupcami dozorovaného subjektu. ISV vo svojich zisteniach vychádzala z takto získaných informácií.

---

¹ Dotazník na účely výkonu dozoru je súčasťou postupu ISV pri výkone dozoru v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pri plnení povinností centra pre deti a rodiny zaradiť každé dieťa do šiestich rokov veku do profesionálnej náhradnej rodiny najneskôr do štyroch týždňov od prijatia dieťaťa do centra pre deti a rodiny, ktorý je verejne dostupný na webovom sídle Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky: [Postupy- MPSVR SR \(gov.sk\)](https://postupy.mpsvr.gov.sk/).

BEZ ZISTENIA NEDOSTATKOV

Vykonávanie pobytového opatrenia súdu v profesionálnej náhradnej rodine má podľa ustanovenia § 51 ods. 4 písm. a) zákona č. 305/2005 Z. z. prednosť pred jeho vykonávaním v samostatne usporiadanej skupine.

Podľa ustanovenia § 51 ods. 7 zákona č. 305/2005 Z. z. centrum môže starostlivosť o dieťa zabezpečiť v špecializovanej samostatnej skupine, len ak ju nemožno zabezpečiť v profesionálnej náhradnej rodine alebo v samostatnej skupine a súčasne, ak výsledky odbornej diagnostiky (i priebežné) preukazujú, že zdravotný stav dieťaťa s duševnou poruchou vyžaduje ošetrovateľskú starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine alebo ak je dieťaťu potrebné vzhľadom na jeho zdravotný stav poskytovať osobitnú starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine.

Obzvlášť zraniteľnou skupinou detí, pre ktoré sa v centrách vykonávajú pobytové opatrenia súdu, sú deti do šiestich rokov veku, pri ktorých zákon č. 305/2005 Z. z. vo svojom ustanovení § 51 ods. 6 jednoznačne určuje pravidlo ich zaradenia do profesionálnej náhradnej rodiny a to najneskôr do štyroch týždňov od prijatia do centra.

Ak zdravotný stav dieťaťa do šiestich rokov veku vyžaduje poskytovanie osobitnej starostlivosti v špecializovanej samostatnej skupine, centrum požiada príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny o posúdenie potreby osobitnej starostlivosti v špecializovanej skupine podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. g) zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Výsledok lekárskej posudkovej činnosti však nijako nevstupuje do povinnosti ustanovenej centru pri vykonávaní pobytových opatrení súdu a zaradovaní dieťaťa do profesionálnej náhradnej rodiny alebo do špecializovanej samostatnej skupiny. Ide totiž v prvom rade o konštituovanie povinnosti centra vytvoriť a zabezpečiť také podmienky a opatrenia, ktoré centru umožnia dieťa zaradiť do profesionálnej náhradnej rodiny a až následne, ak takýto postup nie je možný, zaradiť dieťa do špecializovanej samostatnej skupiny.

Takýto postup a prístup centra korešponduje s jeho povinnosťou pri výkone opatrení aktívne a odôvodnene zvažovať najlepší záujem každého dieťaťa do šiestich rokov veku. Ide o kontinuálnu povinnosť, časovo neohraničenú a ani nelimitovanú na čas prvotného zvažovania zo strany centra o tom, či bude dieťa do šiestich rokov veku umiestnené do profesionálnej náhradnej rodiny alebo mu bude starostlivosť poskytovaná v špecializovanej samostatnej skupine. V neposlednom rade, zo žiadneho zo súvisiacich ustanovení platnej právnej úpravy explicitne nevyplýva, že povinnosť centra zaradiť dieťa do šiestich rokov veku do profesionálnej náhradnej rodiny „zanikala“, resp. zaniká vplyvom formálneho posúdenia osobitnej potreby dieťaťa príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny – teda v rámci pôsobnosti iného orgánu verejnej správy a podľa náležitostí (obsahových i procesných, čo sa týka práv a povinností dotknutých osôb) inej právnej úpravy.

Pri zaradovaní dieťaťa do profesionálnej náhradnej rodiny zákon č. 305/2005 Z. z. centru ustanovuje i povinnosť rešpektovať súrodenecké a rodičovské väzby. Táto povinnosť opäť neznamená vylúčenie aplikácie pravidla o zaradovaní dieťaťa do šiestich rokov veku

do profesionálnej náhradnej rodiny, vrátane nutnosti komplexného zvažovania najlepšieho záujmu dieťaťa a nutne teda nie iba jeho jedného z prvkov, ktoré práve najlepší záujem dieťaťa absorbujú.

Výnimky z tohto pravidla sú potom určené taxatívne a i explicitne ako tri situácie, kedy musí dôjsť k naplneniu okolností vymedzených pre tú – ktorú situáciu dieťaťa do šiestich rokov veku umiestneného v centre.

Takto je výnimkou taká situácia dieťaťa, že jeho zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť – starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine vzhľadom na jeho zdravotný stav, keď súčasne takúto starostlivosť nie je možné zabezpečiť v domácom prostredí profesionálnej náhradnej rodiny. Obe podmienky umožňujúce centru zabezpečiť starostlivosť o dieťa nie v profesionálnej náhradnej rodine a ani v samostatnej skupine musia byť pritom splnené kumulatívne, navyše v priebehu celého času umiestnenia dieťaťa v centre. Ďalšou výnimkou je situácia, ak je dieťa umiestnené v centre na základe rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia alebo rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ak súd koná vo veci výchovného opatrenia pobytovou formou a umiestnenie dieťaťa v profesionálnej náhradnej rodine nie je vhodné vzhľadom na účel výchovného opatrenia. Poslednou výnimkou je situácia, keď je v záujme dieťaťa zachovať súrodenecké väzby spoločne umiestnených súrodencov a spoločné umiestnenie súrodencov v profesionálnej náhradnej rodine je spojené so závažnou prekážkou.

Z vyplneného Dotazníka na účely výkonu dozoru zo dňa 22. 5. 2023 vyplynulo, že v centre bolo ku dňu začatia dozoru umiestnených 63 detí, z toho 16 detí do šiest rokov veku. Z týchto detí bolo 9 detí zaradených do profesionálnych náhradných rodín, 5 detí bolo zaradených do 2 špecializovaných samostatných skupín a 2 detí boli zaradené do samostatne usporiadanej skupiny.

Výberom boli ISV vyžiadané spisové dokumentácie nasledujúcich 7 detí do šiestich rokov veku, v rámci ktorých bolo preverené plnenie vyššie uvedených povinností centra.

- V prípade dieťaťa [REDACTED]² bola povinnosť zaradenia splnená.
- V prípade šesť-člennej súrodeneckej skupiny [REDACTED] (1 r. a 8 mesiacov), [REDACTED] (2 r. a 10 mesiacov), [REDACTED] (4 r.), [REDACTED] (5 r.), [REDACTED] (7 r.) a [REDACTED] (9 r.)³ bola povinnosť centrom splnená nasledovne:
  - [REDACTED] a [REDACTED] centrom zaradilo z dôvodu nízkeho veku do profesionálnej náhradnej rodiny už v prvý deň ich prijatia do centra každého zvlášť, nakoľko každá profesionálna náhradná rodina mala v čase prijatia detí už v starostlivosti dve deti. Centrum následne plánuje zaradenie oboch súrodencov spoločne do jednej profesionálnej náhradnej rodiny.
  - [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len "deti") centrom zaradilo do samostatne usporiadanej skupiny, nakoľko ich zaradeniu do profesionálnej náhradnej rodiny bránila závažná prekážka. Medzi deťmi bolo silné emocionálne puto prostredníctvom spoločne zdieľaných zážitkov z minulosti a zároveň potreba vytvárania a podpory ich vzájomného

² Číslo spisovej dokumentácie [REDACTED]

³ Číslo spisovej dokumentácie [REDACTED]

pocitu bezpečia. Odlúčenie detí od matky z dôvodu zanedbávania starostlivosti a ich následné umiestenie do centra bolo pre deti veľmi silným traumatizujúcim zážitkom, ktorý by bol ich rozdelením už počas adaptačného obdobia do profesionálnych náhradných rodín (inou možnosťou centrum nedisponovalo) ešte viac prehĺbený.

Zo spisovej dokumentácie detí vyplýva, že centrum intenzívne pracuje na zabezpečení profesionálnej náhradnej rodiny (príprava profesionálnej náhradnej rodiny), do ktorej budú všetci šiesti súrodenci zaradení spoločne.

Vzhľadom k uvedenému centrum zabezpečovalo časté a pravidelné spoločné stretnutia všetkých šiestich detí – súrodencov, ktorých sa zúčastňovala aj ich matka v prípade, že bola deti navštíviť v centre. Centrum taktiež podporovalo realizáciu návštevných pobytov detí v prirodzenom rodinnom prostredí matky, podľa jej aktuálnych možností.

- Maloleté deti [REDACTED]⁴, [REDACTED]⁵, [REDACTED]⁶, [REDACTED]⁷ boli zaradené z dôvodu ich zdravotného znevýhodnenia do špecializovanej samostatne usporiadanej skupiny s ošetrovateľským procesom.⁸ Z plánov komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti detí vyplýva, že v centre zasadal každé dva mesiace multidisciplinárny tím centra (sociálny pracovník, zdravotná sestra a psychológ) a v rámci individuálneho plánu rozvoja osobnosti každého dieťaťa, resp. plánu komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti, aktualizoval tzv. komplexné posúdenie s cieľom uľahčenia, resp. skvalitnenia života dieťaťa so zdravotným znevýhodnením, vrátane zvažovania jeho zaradenia do profesionálnej náhradnej rodiny, čo bolo potvrdené aj v rámci vykonaných riadených rozhovorov.

ISV v rámci riadeného rozhovoru s riaditeľkou centra Mgr. Ľubicou Bľandovou zaznamenala aj dobrú prax so zabezpečením profesionálnej náhradnej rodiny pre dieťa do šiestich rokov veku vyžadujúceho poskytovanie špecializovanej zdravotnej starostlivosti, a ktorého prognóza zlepšenia zdravotného stavu bola nepriaznivá. Zaradenie tohto dieťaťa do profesionálnej náhradnej rodiny k manželskému páru následne výrazne pozitívne ovplyvnilo jeho zdravotný stav a blaho. ISV vysoko oceňuje centrum za uplatnenie prístupu aktívneho zvažovania najlepšieho záujmu dieťaťa so zdravotným znevýhodnením.

Dozorom nebolo zistené porušenie plnenia povinností centra podľa ustanovenia § 51 ods. 6 zákona č. 305/2005 Z. Z. zaradiť dieťa do šiestich rokov veku do profesionálnej náhradnej rodiny najneskôr do štyroch týždňov od jeho prijatia do centra pre deti a rodiny.

⁴ Číslo spisovej dokumentácie [REDACTED]

⁵ Číslo spisovej dokumentácie [REDACTED]

⁶ Číslo spisovej dokumentácie [REDACTED]

⁷ Číslo spisovej dokumentácie [REDACTED]

⁸ Program centra z marca 2023 [Program centra pre deti a rodiny \(dedsvetluska.sk\)](https://dedsvetluska.sk)

VÝSLEDOK DOZORU

VÝKONOM DOZORU **NEBOLO ZISTENÉ PORUŠENIE** PLNENIA POVINNOSTÍ DOZOROVANÉHO SUBJEKTU ZARADIŤ DIEŤA DO ŠIESTICH ROKOV VEKU NAJNESKÔR DO ŠTYROCH TÝŽDŇOV OD PRIJATIA DO CENTRA PRE DETI A RODINY DO PROFESIONÁLNEJ NÁHRADNEJ RODINY, NA ZÁKLADE ČOHO BOL VYPRACOVANÝ ZÁZNAM O VÝSLEDKU DOZORU.

V Bratislave dňa 2.10. 2023

Za Inšpekciu v sociálnych veciach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

██████████	██████████
██████████	██████████
██████████	██████████
██████████	██████████
██████████	██████████